

Datapunten in een context

(Of: “Met de juiste data een aangename omgeving creëren”)

Vraagt u zich ook wel eens af ‘wanneer is nu iets informatie’? Bij veel van wat we dagelijks door zowel de oude als de nieuwe media door de strot geduwd krijgen, vraag ik me dat regelmatig af. Zomaar wat voorbeelden: ‘Het CO2 gehalte in de lucht is van 316ppm in 1959 naar 409ppm in 2021 toegenomen’ of ‘Johan Derksen stopt met televisie maken’.

Zoals we weten zijn we gewoon onderscheid aan het maken tussen data en informatie. Data zijn te beschouwen als brokjes gegevens, de temperatuur is 25° Celsius, de hoogte is 3.12m of (voor de scherpslijpers onder ons) 90-60-90cm. Informatie is niets anders dan een verzameling van data in een context.

Het grappige is dat we soms data en informatie door elkaar halen. Neem nu de uitspraak ‘de temperatuur in de woonkamer is 25°C. Is dit nu data of informatie?’

Mensen die wat kouwelijk zijn, zoals ik, zullen denken ‘lekker warm!’. Voor anderen zal al snel een associatie met een sauna op komen.

Als we er iets wetenschappelijker naar kijken komen er al snel vragen. Is de temperatuur homogeen verdeeld? Of op welke hoogte is deze temperatuur gemeten?

Zoals u al wel vermoed zult hebben is een simpel ‘de temperatuur van de woonkamer’ niets meer dan een datapunt (temperatuur) en een locatie (woonkamer) en een tijdstip (nu), een impliciete afleiding van de zin.

Informatie ontstaat zodra meerdere datapunten samengevoegd worden en er een context aan gegeven wordt.

Gaan we terug naar ons voorbeeld dan is het eenvoudig in te zien dat de uitspraak over het CO2 gehalte in de lucht informatie is. Een tweetal datapunten is samengenomen en er is een context, een toename in een tijdsduur, toegevoegd.

Voor de volledigheid kunnen we nog wat data punten toevoegen zoals de maximum toelaatbare waarde binnen een klaslokaal (1500ppm) of de MAC (Maximaal Aanvaarde Concentratie) waarde (5000ppm) of dodelijkheid (20000ppm).

Enig speuren op de (Engelstalige) Wiki leert dat wij per ademteug ongeveer 20ml CO2 uitstoten, dus als je niet ventileert kan het in een slecht geventileerde ruimte snel benauwd worden en als je geen maatregelen neemt zelfs dodelijk. Een van de problemen waar bemanningen van onderzeeërs mee worstelen. Zuurstof toevoegen helpt niet als je het CO2 gehalte in de lucht niet terug brengt, dan wordt je langzaam vergiftigd.

Dan ons andere voorbeeld ‘Johan Derksen stopt met televisie maken’. Wat denkt u? Data of informatie?

Met bovenstaand als gegeven kunnen we ons de vraag stellen: is het een datapunt of zijn het datapunten in een context?

Laten we de zin eens fileren. Het gaat over een persoon, in dezelfde lijn zou het net zo goed over een temperatuur kunnen gaan. Daarmee lijkt het verdacht veel op een datapunt. Dan het stoppen met televisie maken, dit lijkt op een binaire variabele (0 of 1, ja of nee). Als we deze lijn doorzetten is ‘televisie maken’ een ‘eenheid’ vergelijkbaar met °C als eenheid van temperatuur.

De nieuwskop ‘Johan Derksen stopt met televisie maken’ is dus data en dat klopt dan ook wel weer met wat er daarna volgt in de media, een uitgebreide uitleg, oprakelen van het verleden en duiden van de toekomst.

Voor mij persoonlijk allemaal speculatief en zinloos, geef mij maar de temperatuur van de woonkamer of de tuin door, dan plaats ik die zelf wel in de juiste context. Dat geeft me de informatie waarmee ik me kan kleden zodat het aangenaam is.

Jan W. Veltman

Reageren?

jan.w.veltman@technology2success.nl

